

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
41 (1999)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-23-0

BRNO 2000

9 9990385

150, —

PŘEHLED VÝZKUMŮ 41 (1999)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., RNDr. Vladimír Hašek, DrSc.,
Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš, Alice Del Maschio,
Dana Gregorová

Na titulním listě: Orlovice, okr. Vyškov. Letecký dokumentační snímek
zaniklého hradu.

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

© 2000 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Šebestiána a Rocha v Archlebově. Průměrná křivka z 21 velmi dobře spolu korelujících křivek je datovaná do časového intervalu 1667-1835.

Dosud nedatovaný zůstává vzorek odebraný z dubového monoxylu objeveného ve štěrkovně v Mohelnici. Jde o řez z koncové části člunu o 244 letokruzích, rovněž měřený a nedatovaný M. Krapiecem z Krakova. Stáří člunu je pravděpodobně větší než nám dostupný jihoněmecký dubový standard².

V roce 1999 byla fakticky dokončena dendrochronologická analýza dřev z archeologických výzkumů v Mikulčicích. Byla provedena revize veškerých dřev v depozitáři z hlediska jejich použitelnosti pro dendrochronologická měření. Již zpracovaný soubor byl doplněn o dalších 56 vzorků, z nichž bylo 33 datováno. Konečná bilance je tedy 87 datovaných dubových dřev. Měřeno bylo rovněž 31 dužin ze 4 věder, jejichž datování je vzhledem k použití tisového dřeva nepříliš pravděpodobné.

V průběhu celého roku byl připravován sborník ITM-5 (Poláček - Dvorská 1999) z mezinárodního kolokvia „Probleme der mitteleuropäischen Dendrochronologie“, které proběhlo v Mikulčicích v organizační spolupráci s Deutsches Archäologisches Institut Berlin, Abt. Eurasien na podzim roku 1998.

Dosavadní práce laboratoře byly součástí řešení projektu GA ČR reg.č. 404/96/K089 „Sídlní aglomerace velkomoravských mocenských center v proměnách údolní nivy“.

Jitka Dvorská, AÚ AV ČR Brno

- ¹ Stav „českého“ dubového standardu ke konci roku 1999 byl 645-872 po Kr. (Dvorská - Heußner - Poláček - Westphal 1999).
- ² Zkrácená verze Beckerova jihoněmeckého dubového standardu „Sued2ges“ (-369 až 1950).

Literatura:

Dvorská, J. - Heußner, K.-U. - Poláček, L. - Westphal, T. 1999: Zum Stand der Dendrochronologie in Mikulčice (Mähren, Tschechien). In: Poláček, L. - Dvorská, J. (Hrsg.): Probleme der mitteleuropäischen Dendrochronologie und naturwissenschaftliche Beiträge zur Talaaue der March. ITM-5. Brno, 69-76.

Poláček, L. - Dvorská, J. (Hrsg.) 1999: Probleme der mitteleuropäischen Dendrochronologie und naturwissenschaftliche Beiträge zur Talaaue der March. ITM 5. Brno.

ZPRÁVA O ČINNOSTI SKUPINY GEOARCHEOLOGIE NA KATEDŘE GEOLOGIE A PALEONTOLOGIE PŘF MU V ROCE 1999

A. Přichystal se zapojil do mezinárodního projektu IGCP 442 „Raw materials of the Neolithic/Aeneolithic polished stone artefacts: their migration paths in Europe“ účastí na dvou pracovních seminářích s referáty „Survey of raw materials quarried for Neolithic-Eneolithic polished artefacts in the territory of the Czech Republic“ v Bratislavě v červnu 1999 a „Lithic raw materials used by the people with Moravian Painted Ware (Lengyel cultural complex) in Moravia (Czech Republic)“ v maďarském Veszprému během října 1999. Vedle toho vystoupil na VIII. International Flint Symposium v Bochumi (Německo, 13. - 17. 9.) s příspěvkem „Unusual raw materials chipped during prehistory in the Bohemian Massif (Central Europe)“. Na semináři „Kvartér 99“ (2. 12., Brno) přednesl informaci na téma „Nález pravěké dílny a pravděpodobného místa dobývání olomučanského rohovec“, na semináři „Klasifikace magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin“ (9. 12., Brno) se soustředil na problematiku definice jednotlivých silicitů (pazourek, rohovec, radiolarit, spongolit) a dalších křemičitých hornin používaných v pravěku (křemenec, kvarcit). V rámci grantového projektu S. Vencla vypracoval kapitulu „Přehled českých surovin vhodných na výrobu kamenných štípaných artefaktů v pravěku“. V Univerzitních novinách (VI, 3, 25-32. MU Brno) publikoval český překlad článku ze VII. International Flint Symposium ve Varšavě - Ostrowci Swietokrzyskim s názvem „Zdroje kamenných surovin na území České republiky využívané na výrobu štípaných artefaktů“. Vedle toho provedl asi dvacet drobných posudků a konzultací na kamenné suroviny štípaných a broušených artefaktů střední Evropy.

Antonín Přichystal,

Kat. geologie a paleontologie PŘF MU Brno

SPOLUPRÁCE S ARCHEOLOGY V ROCE 1999

- 1) *AÚ ČAV - pracoviště v Dolních Věstonicích (Dr. Svoboda, Dr. Jarošová)* - determinace terciérních a kvartérních měkkýšů (ozdoby) z výzkumů v Pavlově a Dolních Věstonicích: pokračování z r. 1998, tedy postupné komplexní zpracování nálezů měkkýšů (ozdob) ze starších i novějších archeologických výzkumů

- 2) *Ústav archeologické památkové péče v Brně (Dr. Čížmář)* - determinace nálezu mlže na nádobě z doby laténské (Vyškov-Manské)
- 3) *Památkový ústav Olomouc (archeologický útvar)* - vzorky od prof. Zapletala, UP Olomouc - určení terciérní makrofauny z výkopů na území Olomouce
- 4) *Moravské zemské muzeum v Brně - prehistorické oddělení (Dr. Salaš)* - určení vzorku měkkýše z lokality Blučina 1989 (poloha Cezavy)

Přednášky:

Hladilová Š.: Nové poznatky o miocenních měkkýších z některých mladopaleolitických lokalit jižní Moravy (gravettien, magdalénien). - 2. pracovní konference odborné sekce ČAS "Přírodovědné metody v archeologii", Kravsko u Znojma, 4.-5. 3. 1999.

Posudky:

Hladilová Š. (1999): Posudek nálezu mlže na nádobě z pozdní doby laténské (Vyškov - Manské). - MS Ústav archeologické památkové péče. Brno.

Hladilová Š. (1999): Určení terciérní makrofauny z území města Olomouce (vzorky z výzkumů archeologického útvaru Památkového ústavu Olomouc). - MS PřF UP Olomouc.

Publikace:

Hladilová Š. (1999): Předběžná zpráva o miocenních měkkýších z magdalénienských lokalit v Moravském krasu. (Preliminary report on Miocene molluscs from the Magdalenian localities in the Moravian Karst.) - Geol. výzk. Mor. Slez. v r. 1998, 6, 57-58. Brno. ISSN 1212-6209

Šárka Hladilová,
Kat. geologie a paleontologie PřF MU Brno

